

29. marts 2001
Ref: h/rst/årsberetning2000.01

Årsberetning 2000 for Kunstakademiets Arkitektskoles Bibliotek

Indledning

År 2000 har særligt været præget af 2 initiativer:

- Fastlæggelse af strategi og udviklingsplan for perioden 2000-2003;
- Overgang fra seddeludlån / kortkatalog til automatiseret udlån / on-line katalog.

Områderne har medført ændringer og tilpasninger hvad angår daglig drift, organisation og opgaver, således at biblioteket i løbet af året markant ændrede karakter og funktionsmåde.

Strategi og udvikling

I marts 2000 indgik Kunstakademiets Arkitektskole og Kulturministeriet en resultatkontrakt for perioden 2000-2003. Indeholdt i denne var et afsnit om biblioteket, hvor 2 resultatkrav blev indføjjet:

- Iværksætte og gennemføre en handlingsplan for informationsbetjening;
- Iværksætte og gennemføre en modernisering af drift og organisation.

Biblioteket opstillede som følge af resultatkravene et 5-delt udviklingsprogram:

- Strategisk Vision 2000-2003;
- Reviderede Styrelsesregler;
- Udviklingsplan 2000-2003;
- Årsplan XXXX;
- Årsberetning XXXX.

Som supplement til udviklingsprogrammet opstilledes et 3-delt kvalitetsprogram:

- Statistikapparat (performance measures) år 2000-2003;
- Brugertilfredshedsundersøgelse 2001 og 2003 / Medarbejdertilfredshedsundersøgelse 2001 og 2003;
- Ad hoc undersøgelses- og udviklingsarbejde 2000-2003.

Biblioteket fik i løbet af året godkendt hhv. strategisk vision, styrelsesregler og udviklingsplan.

Budget og regnskab

Biblioteket sluttede regnskabsåret med et overskud på driftskontoen på ca. 20.000 kr. og et tilsvarende underskud på lønkontoen, således at målet om at fjerne et årligt, tilbagevendende underskud blev nået.

For biblioteket var det tilfredsstillende ved årets udgang at kunne konstatere, at skolens krav om en tilstrækkelig økonomistyring på biblioteket var honoreret og at underskuddet, som alene i 1999 var på kr. 311.000, nu var fjernet.

Det var kendetegnende for bibliotekets driftsmidler at de ikke slog til ift. det helt nødvendige materialeanskaffelsesniveau og de ikke svarede til det behov biblioteket i øvrigt havde for at understøtte daglig drift og udviklingsplaner.

Som en afledt konsekvens af dette måtte biblioteket i september 2000 indføre indkøbstop, hvor kun helt nødvendig anskaffelser blev godkendt. Indkøbstoppet ramte særligt hårdt bogindkøbet, da alle materialeindkøb udover bøger og tidsskrifter i abonnement måtte annulleres eller udsættes til 2001.

Ændring af gebyrregler fra 1. september 2000 øgede gebyrindtægterne fra ca. 30.000 kr. til 65.000 kr.

Nøgletal for regnskab 2000 (som det fremgår af ikke-afsluttet årsregnskab pr. 14. februar 2001):

Regnskab (afrundet)

• Driftskonto (incl. indtægter)	kr. 1.002.000
• Løn (incl. timeløn)	kr. 4.915.000
• I alt	kr. 5.917.000

Heraf materialekonti

• Bøger	kr. 453.000
• Tidsskrifter	kr. 86.000
• Brochurer/kataloger	kr. 51.000
• Video	kr. 15.000
• Databaser	kr. 12.000
• I alt	kr. 617.000

Aktivitetsoversigt

Bibliotekets udlån (incl. fornyelser) lå i 2000 ca. 20% over 1999-tallet og ca. 15% over periodegennemsnittet 1996-1999 på 58.000 stk. pr. år. Dermed er den negative kurve fra 1997-1999 knækket samtidig med at udlånstallene aldrig har været højere: 1996: 55.254 stk.; 1997: 60.143 stk.; 1998: 57.740 stk.; 1999: 55.017 stk.; 2000: 66.838 stk. Stigningen forklares primært med at alle studerende nu er samlet på Holmen samt at de forbedrede fysiske rammer biblioteket har fået efter udflytningen til Holmen og i 2000 yderligere har udviklet formentlig virker som en forbrugsforøgende faktor.

Antallet af indekseringer af tidsskriftsartikler til egne og internationale databaser, og kvaliteten af disse indekseringer, er en central indikator for bibliotekets serviceniveau. Indsatsen i 2000 var på i alt 5.432 stk og er øget væsentligt svarende til ca. 25% ift. 1999 og periodegennemsnittet 1996-1999. Forbedringen skyldes at biblioteket i sidste halvår af 2000 påbegyndte en retroindexering af 2 kernetidsskrifter.

Tallene viser, at bibliotekets aktivitetsniveau er øget og at udflytningen til Holmen har medført en positiv ændring i udlånsaktiviteten. Biblioteket venter fortsat en stigning af det samlede udlån på

75% for perioden 2000-2003 primært ved at lette tilgængeligheden til materialerne og ved at opnormere materialekonti.

Personale

Den 1. januar 2000 blev bibliotekets overbibliotekar-stilling genbesat.

I starten af året blev der indgået aftale med skolen om at lektor, arkitekt maa Elisabeth Hermanns tilknytning til biblioteket ophørte fra 1. juli 2000 og udelukkende fortsætter ved at biblioteket så længe der er behov stiller kontorfaciliteter til rådighed.

Fra 1. marts 2000 blev bibliotekets 3 dokumentalister succesfuldt lektorbedømt og alle overgik fra ansættelse som videnskabelige assistenter til lektorer.

Fra 1. juli overflyttedes 2 medarbejdere (betjent og hk-assistent med tilknytning til udlånet) til andre opgaver på skolen. Personalereduktionen skete som led i bibliotekets behov for at frigøre midler fra løn til drift og blev muliggjort af ibrugtagningen af automatiseret udlån, som er mindre mandskabskrævende end seddeludlån og de deraf afledte arbejdsgange. Til årets udgang blev i stedet ansat vikarer for at understøtte omstillingsprocessen, herunder særligt at deltage i strekkodning af samlingerne. Besparelsen på lønkontoen kunne således ikke realiseres i 2000.

Øvrig beretning

Nyt navn

Biblioteket skiftede navn fra Byggeriets Studiearkiv (BSA) til Kunstakademiets Arkitektskoles Bibliotek pr. 1. september 2000. Ændringen skal understrege bibliotekets reelle funktion for og tilknytning til Kunstakademiets Arkitektskole. Samtidig syntes termen ”studiearkiv” forældet ift. bibliotekets indretning og organisering efter udflytningen til Holmen.

Organisation

Biblioteket gennemførte i året 2 *medarbejderudviklingssamtale*-runder (MUS), hhv. i februar/marts og november/december. Den første runde blev gennemført som en forsinket 1999-runde. Hermed følger biblioteket skolens plan for MUS, som foreskriver at MUS afholdes i slutningen af året. I forlængelse af de første MUS-samtaler oprettedes for alle medarbejdere en arbejdsbeskrivelse, som fremover løbende opdateres på web'en.

Biblioteket oprettede og ændrede besætningen i forskellige *udvalg og funktionsgrupper*. Desuden ændredes tilknytningen til diverse KA-udvalg. Dermed har biblioteket pr. 31. december 2000 nedenstående udvalgsstruktur:

- Funktionsgrupper (udlån, bibliotekarer, dokumentalister, sekretariat)
Mødes 1 gang månedligt (ex. juli-august)
- Personalemødet (direkte valgte repræsentanter fra alle funktionsgrupper)
Mødes 1 gang månedligt (ex. juli-august)
- Biblioteksudvalget (medarbejdere, eksterne, lærere, studerende)

- Mødtes 3 gange i 2000
- Bøgdvalget (4 bibliotekarer/dokumentalister)
Mødes normalt 1 gang hver 14 dag.
- Tidsskriftsudvalget (alle bibliotekarer, dokumentalister samt acc.ansvarlig)
Mødes ved efterårets tidsskriftsrunde
- Emneordsudvalget (alle indexører)
Mødes ad hoc ifm. nyt emneordssystem

Derudover deltog Flemming Skude som bibliotekets repræsentant i bestyrelsen for Dansk Arkitekturinstitut, Helle Kærn som bibliotekets repræsentant i efteruddannelsesudvalget og BF-repræsentant i Samarbejdsudvalget. René Steffensen deltog som A-medlem i Samarbejdsudvalget, medlem af institutbestyrelsermødet, observatør i Skolerådet og blev i løbet af året indvalgt som bestyrelsesmedlem i hhv. DSC-forum (forum for mindre og mellemstore forskningsbibliotekschefer) og medlem af hovedbestyrelsen for Danmarks Forskningsbiblioteksforening.

Med indførelse af e-mail konto til alle medarbejdere i løbet af året oprettedes en intern *nyhedsbulletin* ”Orientering”. Denne erstattede bibliotekets cirkulationsmapper samt forbedrede ledelsens mulighed for hurtigt og konsekvent at informere hele personalet om relevante nyheder og tiltag.

Med en *ny forskningsstruktur* på skolen blev en ny aftale for bibliotekets lektorer nødvendig pr. 1. maj 2000. Det aftaltes at bibliotekets lektorer fremover har ret til at følge skolens modeller for 10, 20 eller 40% forskning. Retten er betinget af at forskningsprojekterne kan godkendes af hhv. overbibliotekaren og forskningsudvalget. Overbibliotekaren er overordnet ansvarlig for bibliotekets forskningsplaner og sikrer ved sin godkendelse af projekterne at de er i samklang med bibliotekets formidlingsopgaver. Bibliotekets lektorer indgår i den almindelige forskningsstruktur på skolen og blev i årets løb tilknyttet relevante forskningsenheder. En lektor fik godkendt 40% forskningstid og 2 lektorer fik godkendt 20% forskningstid.

IT-projekt

Biblioteket kunne fra 1. september 2000 tage Aleph-systemet i almindelig drift efter at alle medarbejdere var udstyret med egen pc, kortkatalogen var konverteret til elektroniske poster af Konkat A/S og størstedelen af samlingen var beholdningsregistreret og stregkodet.

Al udlån og aflevering af materialer foregår herefter via Aleph-systemet og 2 opstillede udlånsautomater fra Codeco A/S.

Kortkataloget blev nedtaget og kortproduktionen ophørte. Som erstatning foregår al accession og katalogisering nu i Alephs relevante moduler. Som erstatning for kortkatalogen blev 8 pc'er til søgning efter bøger i Aleph-databasen via web-grænseflade opsat i publikumssalen.

Biblioteket har efterfølgende arbejdet med at forbedre og tilrette systemet samt tage de resterende moduler i brug. Dette arbejde vil sammen med konvertering af artikelbase mv. til Aleph-systemet fortsætte i hele 2001.

Ved årets slutning var alle materialer til udlån beholdningsregistreret og stregkodet.

IT-projektet har været stærkt forsinket og det er positivt at biblioteket nu har kunnet tage systemet i almindelig drift og samtidig opstille en forventning om at afslutte projektet endeligt i løbet af 2001.

Service

Fra 1. september trådte 4 *serviceprofiler* for hhv. KA-studerende, KA-ansatte, eksterne og firmaer i kraft. Dermed blev der klart defineret hvilken service og hvilket serviceniveau biblioteket tilbyder dets 4 brugergrupper.

Samtidig indførtes nyt *reglement og gebyrpolitik*. Gebyrsatserne er strammet ved at kræve betaling pr. materiale ved forsinket aflevering. Gebyrsatserne er i overensstemmelse med Biblioteksloven og Biblioteksstyrelsens anbefalinger.

I løbet af året ændrede biblioteket sit *web-design* og -indhold, så det blev en integreret del af skolens web (www.karch.dk) og i højere grad understøttede biblioteket brugere ved overgangen til nyt Aleph-system. Dermed nedlagdes bibliotekets hidtidige web-site hos Kulturnet Danmark.

Biblioteket oprettede i det forløbne år et *blanketprogram* bestående af brugervejledninger (præsentationer, databaser mv.) og blanketter (indmeldelse mv.). Materialet fremlagdes ved udgangen og ved hver pc.

Med etableringen af on-line søgesystem besluttede biblioteket at afskaffe udk-klassifikationer bortset fra opstilling og i stedet indføre et *emneordssystem*. Der nedsattes et emneordsudvalg som arbejdede med at klargøre en foreløbig emneordsliste med ca. 1200 termer til brug fra 1. januar 2001.

Biblioteket oprettede i årets løb en Filemaker Pro *billeddatabase*, hvor der fremover via web'en gives adgang til billeder af arkitektur med tilhørende beskrivelser og emneordsindexering. Projektet skal i 2001 modnes, så der i regi af Arkitekturinstituttet kan opnås støtte til yderligere udvikling.

Accession

Biblioteket undersøgte i 2000 muligheden for at lade tidsskriftsaccessionen overgå til tidsskriftsagenten SWETS. Ideen med dette er at minimere antallet af fakturaer og forenkle rykkerprocedure.

Efter et tilbud fra SWETS, som ville fordyre tidsskriftsudgifterne fra 100.000 kr til 120.000 kr. og hvor biblioteket fortsat selv skulle administrere gratis-tidsskrifter valgte biblioteket indtil videre ikke at forfølge ideen yderligere.

Samtidig konstateredes det, at de – primært humanistiske - emneområder som biblioteket dækker endnu ikke har oplevet en stor opblomstring af elektroniske tidsskrifter. Af ca. 200 løbende tidsskrifter kunne SWETS melde, at kun 2 var til rådighed i elektronisk form via dem. Det er bibliotekets vurdering at kun ca. 10 tidsskrifter er tilgængelige elektronisk og at tiden derfor ikke endnu er moden til i større stil at satse på digitaliserede tidsskrifter.

Bygningsfaciliteter og -indretning

Biblioteket fik i januar 2000 opsagt sine *depotfaciliteter* i indre by. Resultatet var en større kassationsrunde og en efterfølgende opmagasinering af ca. 9.000 tidsskrifter og ca. 500 bøger. Biblioteket har lovning på gode kælderfaciliteter i Base Camp Bygningen, men har pga. andre enheders forsinkede fraflytning til Søndre Kontorbygning ikke som ventet kunne overtage lokalerne i 2000.

I Publikumsalen blev ny *hæve/sænke-udlånskranke* med plads til 2 udlånsautomater indkøbt fra BCI A/S sammen med 10 *pc-pladser* og tilhørende Kevi-stole fra Fritz Hansen A/S.

Publikumsfaciliteterne blev yderligere forbedret ved at handicapvenlige *publikums- og personaletoaletter* kunne tages i brug i løbet af efteråret.

Der indrettedes et område ved udgangen til *gratis informationsmateriale* og brugervejledninger mv. Området var i første omgang tiltænkt en boghandel med salg af publikationer fra Arkitektens Forlag og Arkitektskolens Forlag, men biblioteket fik mod forventning ikke dispensation fra Forlæggerforeningen til at udøve bogsalg.

Eksternt finansierede projekter

Biblioteket fik sammen med Danmarks Farmaceutiske Bibliotek, Handelshøjskolens Bibliotek i København og Helsingør Centralbibliotek en bevilling på kr. 350.000 fra Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (DEF) til at udvikle en *brugerundersøgelse*, der efterfølgende kan benyttes af andre biblioteker. Arbejdet forventes afsluttet i 2001.

Biblioteket har i årets løb fået udbetalt 300.000 kr. fra Dan Finks Fond (100.000 kr) og Arkitektens Forlag (200.000 kr.) til at *retroindexere* kernetidsskrifterne Arkitekten og Arkitektur DK fra 1898-1974. Biblioteket kunne som resultat af dette ansætte cand.phil. Lilli Lehmann i en projektstilling fra 10. juli 2000. Arbejdet forventes afsluttet medio 2002, hvis yderligere midler som ventet kan tiltrækkes.

Biblioteket indgik i årets løb i en konsortium med Kunstakademiets Bibliotek, Kunstindustrimuseets Bibliotek og Statens Museum for Kunsts Bibliotek med det formål at oprette en *fagportal for Kunst og Arkitektur*. Konsortiet har ansøgt DEF om en bevilling på ca. 1,1 mio kr. til et udviklingsforløb, der strækker sig over 18 måneder.

Andet

Bibliotekets *bestandstal* for bøger og tidsskrifter havde over årene udviklet sig til et rent estimat og biblioteket måtte konstatere at tallene for 1996-1999 manglede validitet. I forbindelse med ovennævnte beholdningsregistrering fik biblioteket i 2000 igen et rimeligt overblik over bestandssituationen: 41.000 bøger (udlån+håndbøger); 500 bøger (nedpakket, afventer depot); 32.000 tidsskrifter (udlån); 9.000 tidsskrifter (nedpakket, afventer depot); 700 videofilm; 1.100 afgangsprogrammer; 1.000 konkurrenceprogrammer samt diverse, mindre særsamlinger.

Fra 1. marts opsattes en adgangstæller ved bibliotekets indgang. Med lukning i august pga. strejkodning havde biblioteket i perioden 1. marts – 31. december ca. 41.000 besøgende, svarende til et årligt anslået besøgstal på ca. 50.000 gæster, hvis august måned havde haft normale åbningstider.

I efteråret overdrog biblioteket en lyskopi-samling af bygningstegninger fra 1940'erne og 1950'erne til Kunstakademiets Biblioteks Samling af Arkitekturtegninger. Tegningssamlingen bestod af ca. 10 arkivskabe.

Den 13. oktober deltog biblioteket i Københavns Kulturnat-arrangement. I samarbejde med udstillingsbygningen præsenterede biblioteket eksempler fra samlingen omhandlende temaet "Gesamtkunstwerk". I alt 142 gæster besøgte biblioteket i tidsrummet 18-24.

Bilag 1: Personale 2000

Udlån

- Hilly Andersen. Assistent (0,8 årsværk)
- Bodil Fromberg. Overassistent (0,8 årsværk)
- Lissy Hoffmann. Assistent (0,8 årsværk) (1. januar – 30. juni 2000)
- Annelise Kirketerp-Møller Jobtilbud/overassistent (0,8/1,0 årsværk) (1. april – 30. september 2000 / 1. oktober – 31. december 2000)
- Lene Lorenzen. Aktiveringstilbud (1,0 årsværk) (1. januar – 30. september 2000)
- Joan Munkstrøm. Skolebetjent (1,0 årsværk) (1. januar – 30. juni 2000)
- Grethe Schmidt. Assistent (1,0 årsværk) (1. juli – 31. december 2000)

Sekretariat

- Vibeke Jacobsen. Kontorfuldmægtig (1,0 årsværk)
- Marianne Olsen. Overassistent (1,0 årsværk)
- Anne Grete Ryan. Kontorfuldmægtig (1,0 årsværk)
- Karen Simonsen. Overassistent (0,5 årsværk)

Bibliotekarere

Mogens Fischer. Bibliotekar (1,0 årsværk)
Bente Holst. Bibliotekar (0,7 årsværk)
Helle Kærn. Bibliotekar (1,0 årsværk)
Karsten Roos. Bibliotekar (1,0 årsværk)

Dokumentalister

- Leif Jønsson. Lektor (1,0 årsværk)
- Flemming Skude. Lektor (1,0 årsværk)
- Andreas Trier-Mørch. Lektor (1,0 årsværk)

Andre

- Lilli Lehmann. Projektmedarbejder (0,8 årsværk) (10. juli – 31. december 2000)
- Per Munkgaard Thorsen. Fotograf (1,0 årsværk)

Ledelse

René Steffensen. Overbibliotekar (1,0 årsværk)